JAARVERSLAG 2022

Overzicht

Voorwoord 3
Missie en visie 4
Partners en samenwerkingen 5
Onze partnerlanden 6
#Health4All 8
Logistieke uitdagingen 9
DR Congo 10
Benin 18
Burundi 20
Guinee 22
Mauritanië 24
India 26
België 28
Gender en klimaat 30
Welzijn op de werkvloer 32
Onderzoek 33
Financiën 34
Allemaal dankzij jullie 36
Samen met 37

Voorwoord

Beste lezers, leden, sympathisanten en medewerkers,

Eerst en vooral hopen we dat dit jaar u voorspoed, geluk en mooie momenten in goede gezondheid brengt.

Het afgelopen jaar was een uitdagend jaar voor ons allemaal, met een opeenvolging van crises die ons op de proef stelden. Na de COVID-19-pandemie hoopten we op een terugkeer naar het normale. Niemand had echter kunnen voorspellen dat Europa zou worden geconfronteerd met een oorlog en een economische crisis. De oorlog in Oekraïne zette heel de wereld op zijn kop. Angst, ongeloof, onmacht, zo veel menselijk leed. En **doordat energie en voeding oorlogswapens werden, ontspoorde de inflatie.**

Desondanks hebben we ook veel solidariteit en saamhorigheid gezien, helpende handen en spontane reacties om de minderbedeelden bij te staan, evenals sympathisanten en vrijwilligers die ondanks de crisis blijven bijdragen en geloven in internationale samenwerkingsacties, zoals die van Memisa.

> *“We blijven waakzaam, maar met creativiteit en doorzettingsvermogen kunnen we elke crisis samen overwinnen.*

Het afgelopen jaar was ook een bewogen jaar voor Memisa. **We hebben verschillende grote projecten in de DR Congo, Burundi en Guinee succesvol afgerond, waardoor we ons konden positioneren als een belangrijke en geloofwaardige partner van de Europese Unie.** Ondanks de gezondheids- en energiecrises bleef ons netwerk van solidaire ziekenhuizen zeer geëngageerd, met zelfs een nieuw lid: de Europa-ziekenhuizen in Brussel.

We hebben ook belangrijke beslissingen genomen voor de toekomst, zoals het investeren in het proactief zoeken naar financiering voor projecten en programma’s waar de expertise van Memisa een toegevoegde waarde kan bieden. **We blijven waakzaam, maar met creativiteit en doorzettingsvermogen kunnen we elke crisis samen overwinnen.**

We danken en feliciteren onze partners en medewerkers voor de behaalde resultaten ten dienste van de gezondheidssystemen in het algemeen en de zwaksten en minst begoeden in het bijzonder.

We blijven ons inzetten voor de toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, een fundamenteel mensenrecht maar waarvoor nog steeds grote ongelijkheden bestaan.

Ons idealisme om een betere wereld op te bouwen is groot. Een wereld waar een vrouw niet hoeft te sterven bij het geven van leven, waar het niet meer voorkomt dat één op de vijf kinderen sterft voor zijn vijfde levensjaar. Onze strategie om dit aan te pakken is het versterken van het gezondheidssysteem. Memisa wordt erkend voor haar expertise en ervaring op dit gebied.

We blijven ook nadenken over de huidige plaats van ontwikkelingssamenwerking, onze toegevoegde waarde en passende houdingen en benaderingen. Zo nemen we deel aan debatten rond de uitdagende thema’s dekolonisatie en gelijkwaardige partnerschappen.

Het is met grote toewijding dat we onze projecten voor 2023 hebben gelanceerd. Wij danken u allen voor uw steun en voor de grote sympathie voor Memisa en haar werk.

Frank De Paepe
Voorzitter

Elies Van Belle
Algemeen directeur

Missie en visie

Missie

“Memisa bevordert kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor iedereen met specifieke aandacht voor de armste en meest kwetsbare bevolkingsgroepen. Daarnaast informeert en sensibiliseert de ngo over het recht op gezondheid en sociale rechtvaardigheid.”

Visie

De drijfveer van Memisa is solidariteit en internationale samenwerking. Aan de basis van ons werk ligt een sterk gevoel voor sociale rechtvaardigheid. We streven naar een mensgerichte, duurzame en inclusieve maatschappij. Gelijkwaardigheid, verbondenheid en verantwoordelijkheid zijn enkele basiswaarden die Memisa hanteert in al haar activiteiten en beslissingen. De visie van Memisa wordt samengevat als “Gezondheidszorg voor iedereen.” Dit impliceert dat iedereen gelijke toegang heeft tot gezondheidszorg, wat bovendien een mensenrecht is.

Onze strategie: het gezondheidssysteem versterken

De missie van Memisa wordt vertaald in vier doelstellingen: beschikbaarheid, toegankelijkheid, kwaliteit en solidariteit. We werken enerzijds samen met plaatselijke gezondheidsstructuren en hun personeel om de kwaliteit en de beschikbaarheid van de zorg te verbeteren. Anderzijds werken we met lokale gemeenschappen voor meer solidariteit, het recht op gezondheid en financiële toegang tot gezondheidszorg.

- **Beschikbaarheid en toegankelijkheid.** Iedere persoon moet toegang kunnen krijgen tot de gezondheidsdiensten die hij of zij nodig heeft, onafhankelijk van zijn of haar socio-economische achtergrond, woonplaats of gender.
- **Kwaliteit.** Gezondheidscentra en ziekenhuizen worden gerenoveerd en uitgerust met aangepast materiaal en geneesmiddelen en het medisch personeel krijgt adequate opleidingen om kwaliteitsvolle zorg te verlenen.
- **Solidariteit.** We maken de bevolking bewust van haar recht op gezondheidszorg. Verschillende manieren van solidariteit worden geïntroduceerd in onze activiteiten om de financiële toegang tot zorg te waarborgen. We werken samen met middenveldorganisaties en versterken hun werking. Gezondheidsinstanties en beleidsmakers worden benaderd met praktijkervaringen en we gaan de dialoog aan om het gezondheidsbeleid aan te passen aan de behoeften van de bevolking.

Partners en samenwerkingen

Om onze missie – toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor iedereen – te verwezenlijken, werken we wereldwijd samen met gelijkgezinde organisaties.

Al jaren werken we samen met bevoorrechte partner Artsen Zonder Vakantie en sinds 2022 mogen we daar ook Keten Van Hoop België aan toevoegen. We versterken elkaar in de verschillende partnerlanden. Deze complementariteit leidt tot betere resultaten. In België werken we samen met Dokters van de Wereld en Artsen Zonder Vakantie om wereldburgerschapseducatie en sensibilisering over toegang tot gezondheidszorg voor iedereen te bevorderen.

Overleg en samenwerking met gelijkgezinde actoren is cruciaal. Memisa onderhoudt duurzame partnerschappen met onder meer het Instituut voor Tropische Geneeskunde Antwerpen, Enabel, Louvain Cooperation en Sant'Egidio. *Op pagina 37 vindt u een overzicht van onze partners en alle netwerken waar Memisa deel van uitmaakt.*

We geloven bovendien dat de beste oplossingen voortkomen uit de gemeenschappen zelf. Daarom werken we met lokale partners om programma's op te zetten die aangepast zijn aan de plaatselijke context. We zijn trots op de ondersteuning die we bieden aan meer dan 15 lokale organisaties in hun strijd tegen ongelijkheid en voor toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg.

Mondiale uitdagingen

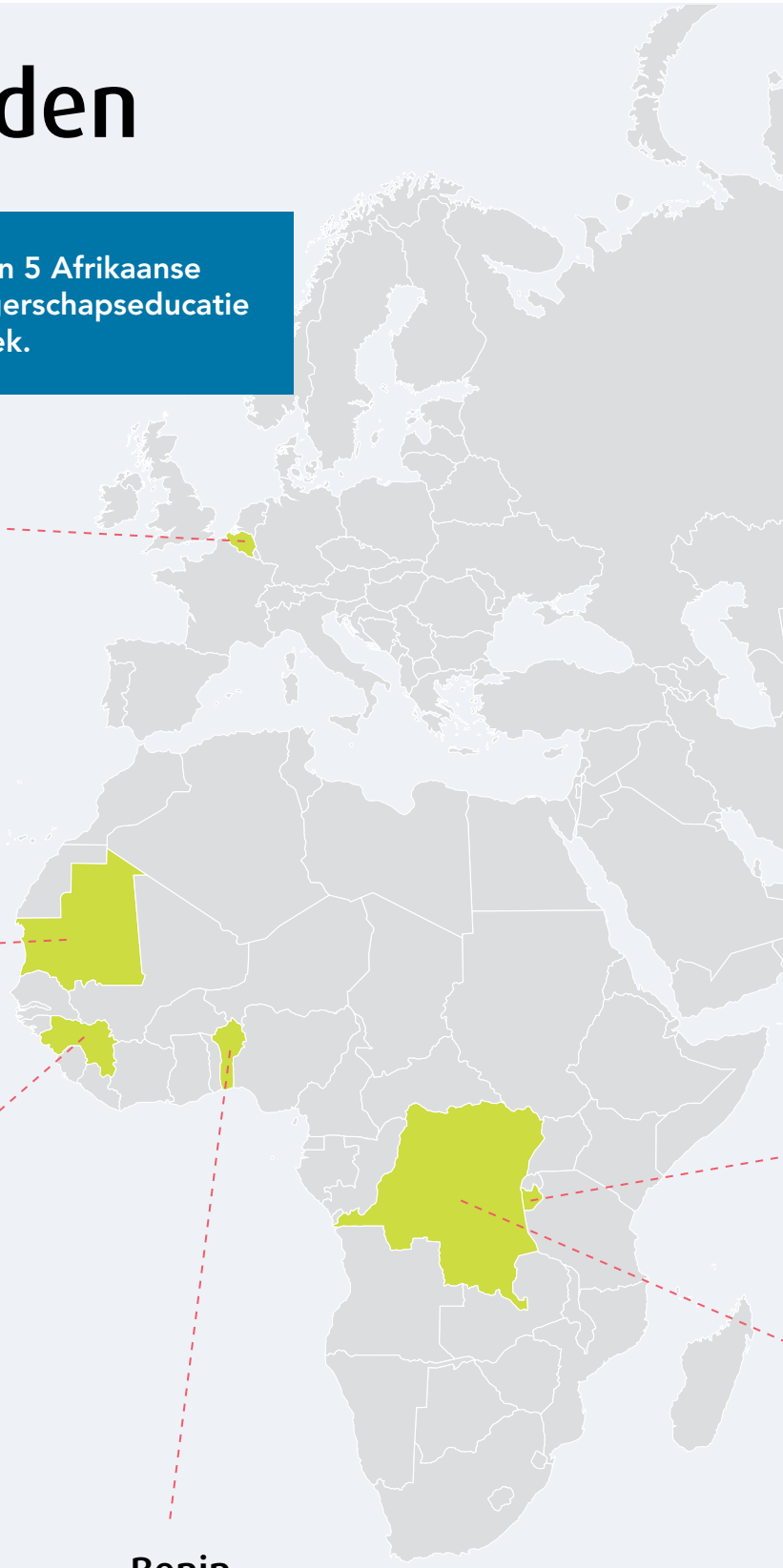
Toegang tot gezondheidszorg hangt nauw samen met andere mondiale uitdagingen zoals armoede, ongelijkheid, klimaatverandering, oorlog en conflict. Het werk van Memisa sluit dan ook nauw aan bij de Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties. De SDG's bieden antwoorden op deze mondiale uitdagingen en omarmen universaliteit, wat betekent dat de implementatie niet alleen in het Globale Zuiden moet gebeuren, maar over de gehele planeet. Het motto van de SDG's is "Leave no one Behind", met andere woorden, niemand mag achterwege gelaten worden bij het nastreven van een duurzame toekomst.

De activiteiten en visie van Memisa sluiten naadloos aan bij de derde SDG: een goede gezondheid en welzijn. Maar deze SDG's vormen, net zoals het werk van Memisa, geen eilandjes. Ook de andere doelstellingen komen tot uiting in onze activiteiten: gendergelijkheid (5), strijd tegen ondervoeding (2), ongelijkheid wegwerken (10), toegang tot proper water en sanitair (6), klimaat (13) en duurzame partnerschappen (17).

Onze partnerlanden

Memisa bereikt meer dan 7 miljoen mensen in 5 Afrikaanse landen en in India. In België staat wereldburgerschapseducatie centraal en sensibiliseren we het grote publiek.

België

“Vrouwen zijn de hoeksteen van de Congolese maatschappij. De kracht van deze vrouwen – artsen, verpleegkundigen en vroedvrouwen – zullen mij voor altijd inspireren.”

Sabine van de Vyver – Ziekenhuis voor Ziekenhuis-vrijwilliger en auteur van het boek “Moeders in Afrika”

Mauritanië

“Sinds ik een opleiding gevolgd heb, besteed ik meer aandacht aan de naleving van de hygiëneregels in de verloskamer. Ik sta nu veel dichter bij de patiënten en heb meer vertrouwen.”

Zeinabou – Verloskundige

Guinee

“Wanneer ik praat met familie of buren van een patiënt met psychische klachten, benadruk ik dat het geen straf is, maar een ziekte. Dat een behandeling nodig is en dat psychisch lijden – net zoals fysiek lijden – niets is om je over te schamen.”

Aziz – Gemeenschapswerker

Benin

“Verschillende activiteiten van Memisa zorgden voor een verbetering van de werking van ons ziekenhuis. Het beheer van de administratie verloopt beter, het personeel ontving omkadering en we zagen de tevredenheid van de patiënten toenemen.”

Tchabi Grégoire – Voorzitter ziekenhuis Saint Martin

India

“Door te werken met gemeenschappen in de meest landelijke en afgelegen gebieden, zijn we in staat mensen die waren uitgesloten van het gezondheidssysteem te re-integreren.”

Sandip Bagchi – Coördinator Basic Health Care Support Program

Burundi

“Vroeger vonden hier ongeveer 20 bevallingen per maand plaats. Dat cijfer is intussen verdubbeld. En onze score op de jaarlijkse kwaliteitsevaluatie door de overheid van ons gezondheidscentrum is gestegen van 30% naar 75%.”

Simon Ntibatingeso – Verpleger gezondheidscentrum Musama

DR Congo

“Mijn tweede bevalling vond thuis plaats. Na mijn bevalling begon ik urine te verliezen en werd verstoten door mijn man en de gemeenschap. Dankzij de steun van Memisa werd ik naar Bunia gebracht waar ik een operatie onderging. Intussen is alles weer in orde, ik maak opnieuw deel uit van mijn gemeenschap.”

Safi Mandesi – Uit het dorp Jiba

Ontdek op www.memisa.be meer verhalen over hoe Memisa dagelijks strijdt voor kwaliteitsvolle en toegankelijke gezondheidszorg voor de meest kwetsbaren.

#Health4All

Een grote en zeer belangrijke mijlpaal voor Memisa in 2022 was de start van het nieuwe vijfjaren programma "#Health4All" samen met Artsen zonder Vakantie en Keten Van Hoop België. Dit programma (2022-2026) richt zich op het verbeteren van de beschikbaarheid, kwaliteit en toegankelijkheid van gezondheidsdiensten in DR Congo, Benin, Burundi, Guinee, Mauritanië en India. In België voeren we het educatief programma "Gezondheidszorg voor iedereen" uit met AZV en Dokters van de Wereld.

> *"In elk land werken we nauw samen met lokale partners van de civiele maatschappij, binnen een duidelijk omschreven strategie.*

We zijn verheugd dat we opnieuw het vertrouwen kregen van het ministerie van ontwikkelingssamenwerking (DGD) om onze programma's in de partnerlanden en in België verder te zetten. #Health4All is een ambitieus, maar realistisch programma dat tegemoetkomt aan de lokale behoeften. Het programma tracht tevens de vraag naar gezondheidszorg en het door de verschillende gezondheidsstructuren voorgestelde aanbod met elkaar in overeenstemming te brengen.

Het doel van het programma is om de gezondheidsdiensten te verbeteren voor kwetsbare groepen (zoals vrouwen en kinderen) en om de bestaande gezondheidssystemen te versterken op alle niveaus van de gezondheidspiramide.

In elk land werken we nauw samen met lokale partners en de civiele maatschappij, binnen een duidelijk vastgestelde strategie.

Onze partners nemen het voortouw om de duurzaamheid van de activiteiten te garanderen. Zij zijn vertrouwd met de lokale context en zijn daardoor het best geplaatst om aanbevelingen te doen. Verantwoordelijk leiderschap, een transparante organisatiecultuur en een uitgebreid netwerk, vormen de sleutel tot succes.

Kennisbeheer en gezamenlijk leren vormen een belangrijke rode draad door het programma. Door succesvolle resultaten te documenteren, creëren we een multiplicatoreffect voor andere zones of landen.

Tot slot hecht ons programma grote waarde aan duurzame en klimaatvriendelijke gezondheidszorg, alsook gelijke toegang tot gezondheidszorg voor vrouwen en mannen.

De vier hoofdprincipes van #Health4All:

- De bevordering van goed bestuur door versterking van lokaal leiderschap en samenwerking op alle niveaus ;
- De verbetering van het aanbod door onder meer continue vorming en de voorziening van infrastructuur, medische uitrusting en geneesmiddelen ;
- De geografische en financiële toegang tot kwaliteitsvolle zorg ;
- Het stimuleren van kennisbeheer, overdracht en gezamenlijk leren.

Post-COVID: logistieke uitdagingen

De coronapandemie met verschillende lockdowns en het stilvallen van een deel van de wereldeconomie veroorzaakte een grote verstoring in de distributieketen. De afgelopen jaren ondervonden ook wij als medische ngo hinder hiervan. Medisch materiaal geraakte door het sluiten van de grenzen niet ter plaatse en ook in 2022 was de hinder nog steeds groot. Een schaarste aan onder meer elektronische chips zorgde ervoor dat de levering van terreinwagens (broodnodig voor verplaatsingen in de partnerlanden) vertragingen opliepen. Daarnaast zorgde de uitbraak van de oorlog in Oekraïne voor een forse stijging van voedsel- en brandstofprijzen. In Bujumbura (Burundi), steeg de prijs van zowel brandstof als bloem op een jaar tijd met meer dan vijftig procent.

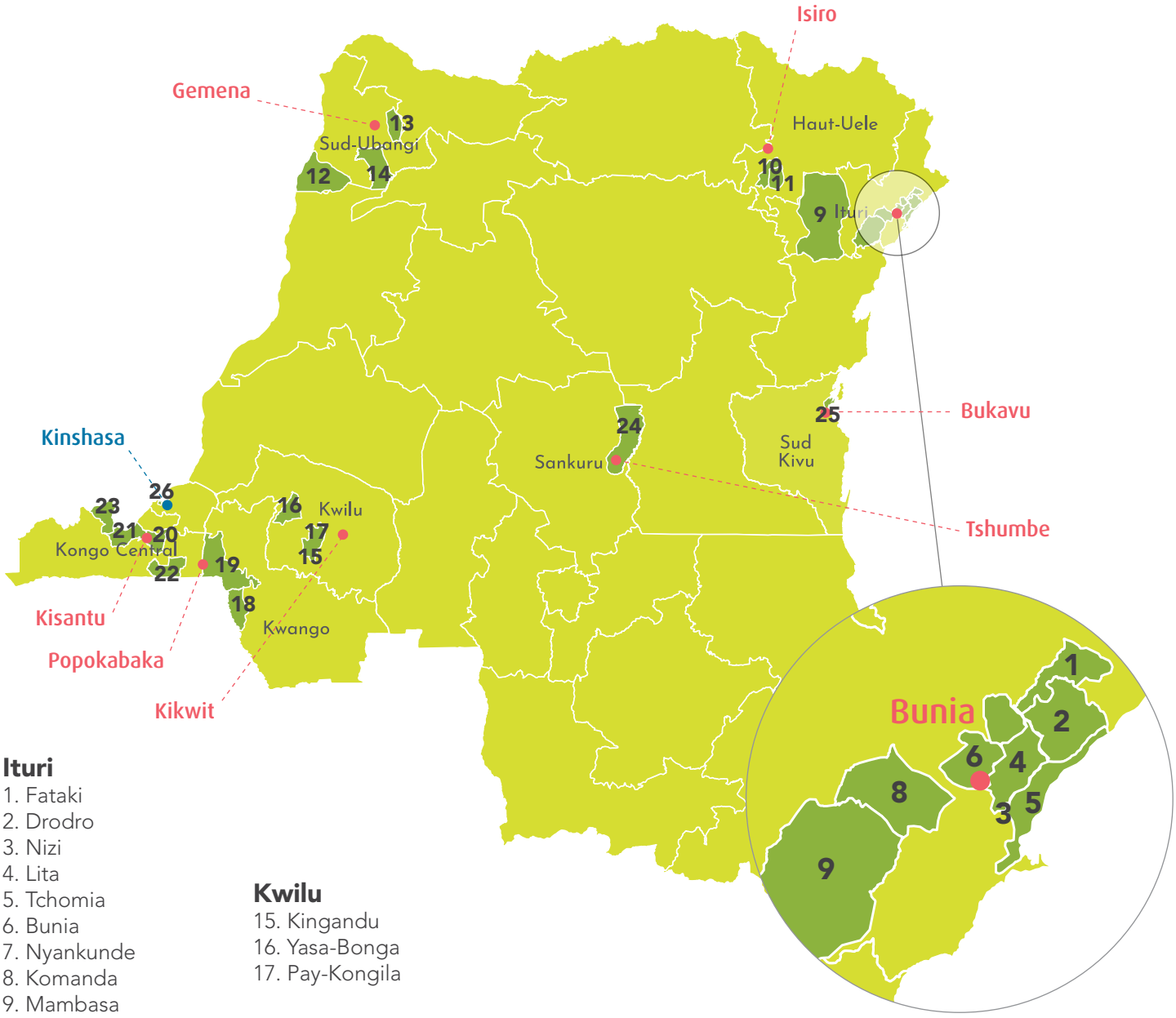
In deze precaire context geeft de jarenlange ervaring en kennis van ons plaatselijke personeel ons de kans om flexibel te zijn, om de moeilijkheden te trotseren en om onze projecten voort te zetten.

DR Congo

Het grootste deel van de activiteiten van Memisa vindt plaats in de Democratische Republiek Congo (DRC). De gezondheidsdiensten in dit land zijn zeer versnipperd en een groot deel van de bevolking heeft geen toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg. We werken samen met lokale partners en bereiken zo 4,3 miljoen personen.

Ituri
1. Fataki
2. Drodro
3. Nizi
4. Lita
5. Tchomia
6. Bunia
7. Nyankunde
8. Komanda
9. Mambasa

Haut-Uele
10. Pawa
11. Boma Mangbetu

Sud-Ubangi
12. Bokonzi
13. Bominenge
14. Budjala

Kwilu
15. Kingandu
16. Yasa-Bonga
17. Pay-Kongila

Kwango
18. Kasongo-Lunda
19. Popokabaka

Kongo Central
20. Kisantu
21. Gombe-Matadi
22. Ngidinga
23. Mangembo

Sankuru
24. Katako-Kombe

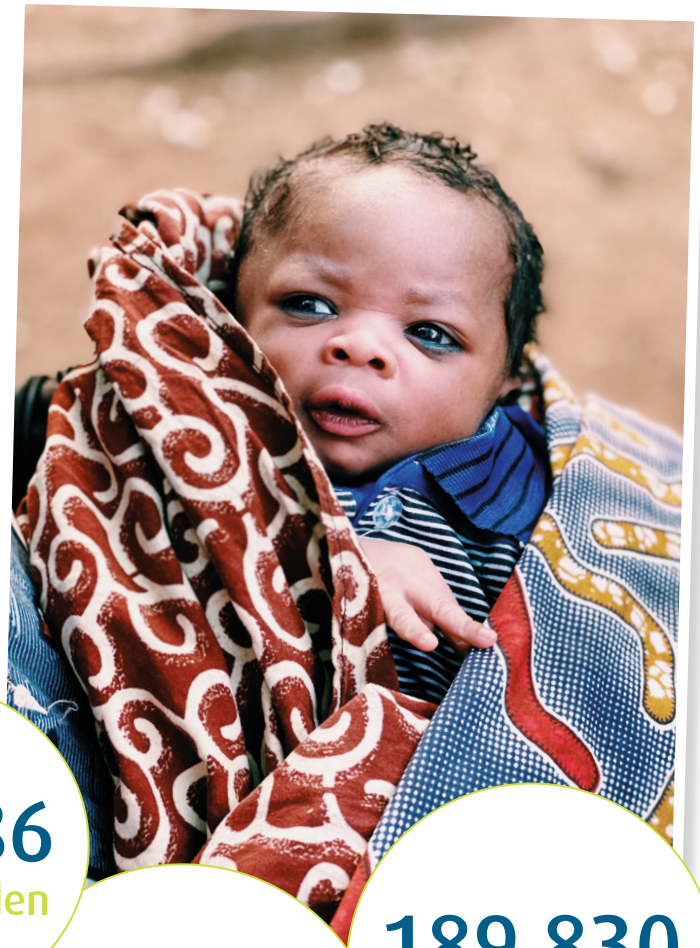
Sud Kivu
25. Miti-Murhesa

Kinshasa
26. Limete (St Joseph)

- Nationale Representatie Kinshasa
- Regionaal Bureau Memisa of lokale partner
- Gezondheidszone ondersteund door Memisa
- Provincies DR Congo

2022 in Cijfers

We hebben activiteiten in 8 provincies waar we 25 ziekenhuizen en bijna 450 gezondheidscentra ondersteunen, verspreid over 26 gezondheidszones. Het kantoor in de hoofdstad Kinshasa vertegenwoordigt Memisa in de DR Congo en daarnaast zijn er 5 regionale kantoren die samen met de partnerorganisaties instaan voor de uitvoering en opvolging van verschillende activiteiten. In totaal heeft Memisa in DR Congo meer dan 50 medewerkers in dienst.

2.713.288
curatieve consultaties

10.686
keizersneden

189.830
prenatale consultaties

161.191
professioneel begeleide bevallingen

2.143.937
kinderen jonger dan 5 jaar op pre-schoolse consultatie

Prenatale consultaties

Prenatale consultaties zijn een totaalpakket van zorg. De combinatie van verschillende specifieke zorgen vermindert het risico op een slechte afloop aanzienlijk.

DR Congo kent tal van obstakels die beletten dat de bevolking toegang heeft tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg. Dit leidt tot een hoge moeder- en kindsterfte. Het sterftecijfer wordt immers beïnvloed door de kwaliteit en bereikbaarheid van gezondheidsinstellingen, het al dan niet aanwezig zijn van goed opgeleid medisch personeel en de financiële toegankelijkheid van de zorg. Maar ook factoren als een beperkte toegang tot educatie, seksuele en reproductieve rechten alsook ondervoeding verklaren waarom in DR Congo de moedersterfte met 547 overlijdens per 100.000 (cijfers Unicef, 2020) erg hoog ligt. Het belang van prenatale zorg is dus groot. Een vrouw die haar zwangerschap regelmatig laat monitoren, verhoogt haar kansen om zonder complicaties te bevallen.

Het is belangrijk dat zwangerschappen door gekwalificeerd medisch personeel worden opgevolgd. In DR Congo raadt het ministerie van Gezondheid vier consultaties aan gedurende de ganse zwangerschap. Tijdens deze consultaties krijgen zwangere vrouwen een tetanusvaccin, een behandeling tegen malaria en medicijnen tegen bloedarmoede. Ze krijgen o.a. het advies om onder een muskietennet te slapen en worden geïnformeerd over gezonde voeding.

De onveiligheid in het Oosten van Congo maakte het echter voor veel vrouwen onmogelijk om één of meerdere prenatale consultaties te kunnen bijwonen.

Ondervoeding bij kinderen

Wereldwijd zijn ongeveer 45% van alle overlijdens van kinderen onder de 5 jaar gelinkt aan een vorm van ondervoeding (WHO, 2021).

Samen met haar partners pakt Memisa ondervoeding bij kinderen aan op verschillende niveaus:

- Door gezondheidspersoneel op te leiden en behandelingen tegen acute ondervoeding te integreren in bestaande gezondheidsstructuren.
- Door de ouders en de gemeenschap te betrekken bij het voorkomen en het herkennen van ondervoeding.
- Door kookdemonstraties te ondersteunen waar ouders leren hoe ze evenwichtige maaltijden kunnen bereiden met lokale producten, zodat hun kinderen gevarieerde en vitaminerijke voeding krijgen.
- Door de alarmbel te luiden bij overheden, instanties en het grote publiek.

“Doordat Memisa kookdemonstraties ondersteunt, leren ouders hoe ze evenwichtige maaltijden kunnen bereiden met lokale producten, waardoor hun kinderen gevarieerde en vitaminerijke voeding krijgen.

Infrastructuur

Zonder degelijke infrastructuur geen kwaliteitsvolle gezondheidszorg. In 2022 vernieuwde Memisa enerzijds bestaande gezondheidsinstellingen in DR Congo en bouwde ze anderzijds nieuwe infrastructuur. Een overzicht:

Het referentieziekenhuis van Katako-Kombe in de provincie Sankuru, kreeg een nieuw postoperatief gebouw. Een welkome vernieuwing! Vroeger was er namelijk geen postoperatief gebouw en was er geen aparte ruimte voor de administratie, waardoor patiënten soms na een ingreep onmiddellijk naar huis moesten wegens een gebrek aan ruimte.

De voltooiing van een nieuw gezondheidscentrum in Kalala (gezondheidszone Popokabaka in de provincie Kwango) is een mooi voorbeeld van een participatief initiatief. Door lokale metselaars aan te werven en bakstenen te maken van lokaal beschikbare materialen, bleven de bouwkosten laag. Ook in Nzakimwena bouwde de gemeenschap volgens hetzelfde principe een gezondheidscentrum. Voorts is er een systeem van goten om regenwater op te vangen en een waterput voorzien.

Verder werd er in de provincie Kongo Centraal voor gezorgd dat er stromend water is in de materniteit van Ngidinga en in het operatiekwartier van het ziekenhuis van Gombe Matadi.

In de provincie Ituri werd een provinciaal bloedtransfusiecentrum gebouwd, waardoor bloed voortaan doorlopend beschikbaar is in de 7 ondersteunde gezondheidszones.

Memisa werkt ook aan de kwaliteit van gezondheidszorg door zich in te zetten voor elektriciteitsvoorziening. De duurzaamste manier om de zorginstellingen van elektriciteit te voorzien, is door de installatie van zonnepanelen. In 2022 werden zonnepanelen aangekocht die in 2023 in 9 gezondheidscentra in Katako Kombe zullen worden geïnstalleerd. In totaal bereiken deze gezondheidscentra meer dan 1,5 miljoen inwoners uit 155 dorpen.

> *De duurzaamste manier om de zorginstellingen van elektriciteit te voorzien, is door de installatie van zonnepanelen.*

Lokale initiatieven

In DR Congo spelen gemeenschappen een belangrijke rol in de volksgezondheid. Samen met gezondheidswerkers en lokale organisaties vormen zij de hefboom tot verandering.

Door hun nauwe betrokkenheid en kennis zijn ze goed geplaatst om obstakels binnen de gemeenschap en het gezondheidssysteem bloot te leggen en actie te ondernemen. Om met relatief beperkte budgetten duurzame en kwaliteitsvolle resultaten te behalen, mobiliseren we de bevolking en moedigen we lokale initiatieven aan.

In de gezondheidszone Miti Murhesa hielp de bevolking mee aan de bouw van het gezondheidscentrum en de kraamafdeling van Itara. Dit deed ze door zo'n 60.000 bakstenen te vervaardigen. Het gezondheidscentrum voldoet aan de door de Congolese overheid vastgelegde normen. Dat wil zeggen dat het gebouw zodanig ingericht is, dat aan de behoeften van zowel mannen als vrouwen wordt voldaan. Zo is het gezondheidscentrum een inclusieve en toegankelijke omgeving voor iedereen.

> *"In de gezondheidszone Miti Murhesa hielp de bevolking mee aan de bouw van het gezondheidscentrum en de kraamafdeling van Itara.*

Opleidingen

In 2022 organiseerde Memisa diverse medische opleidingen in DR Congo om de kwaliteit van de gezondheidszorg te verbeteren. Door de kennis en vaardigheden van medische professionals te vergroten, kunnen zij betere zorg bieden aan patiënten en kunnen gezondheidsproblemen effectiever worden aangepakt. De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- **Obstetrische fistels.** Dr. Dolores Nembunzu van het Saint Joseph-ziekenhuis in Kinshasa, begeleidde artsen en verpleegkundigen van de kraamafdeling van Bunia (Oost-Congo) en deelde haar kennis over de preventie en medisch-chirurgische behandeling van fistels.
- **Organisatie van de gezondheidszorg.** In Lita hebben we trainingen georganiseerd waardoor verpleegkundigen van gezondheidscentra efficiënter kwaliteitszorg kunnen verlenen aan patiënten en sneller beslissingen kunnen nemen wanneer een patiënt moet worden doorverwezen naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis.
- **Reproductieve gezondheidszorg.** In de gezondheidszones van Budjala en Bokonzi volgden verpleegkundigen, kaderleden van de gezondheidszones, artsen en de verantwoordelijken van de materniteiten opleidingen over gezinsplanning, prenatale zorg, verloskundige zorg en postpartumzorg voor moeders en pasgeborenen.

Om ervoor te zorgen dat de opleidingen efficiënt verlopen en deelnemers voldoende praktijkervaring opdoen, zorgt Memisa voor aangepast materiaal en educatieve hulpmiddelen. Gynaecologische paspoppen zijn bijvoorbeeld speciaal ontworpen voor verloskundige en pediatrische simulatie-oefeningen.

Onveiligheid

De veiligheidssituatie in de provincie Ituri in Oost-Congo is nog altijd onvoorspelbaar en onstabiel.

In het oosten van Congo verslechtert de veiligheidssituatie aanzienlijk. Onder meer in de provincie Ituri wordt de bevolking onophoudelijk geconfronteerd met gewelddaden. In 2022 vonden in de gezondheidszones Fataki en Lita plunderingen en vernielingen plaats, vooral bij het algemeen ziekenhuis en het gezondheidscentrum van Fataki. Nog meer aanvallen vonden plaats rond het ziekenhuis van Drodro. Als gevolg hiervan moest deze structuur worden gesloten en werden de activiteiten noodgedwongen verplaatst naar een locatie 10 kilometer verderop. Ook het gezondheidscentrum van Virakpa werd het slachtoffer van plunderingen en aanvallen vonden plaats in de gezondheidszones Nyamamba, Kakwa, Torgès, Joo en Gbii.

> *“Ondanks de onvoorspelbare en onstabiele situatie laten de veerkrachtige en moedige lokale gezondheidsmedewerkers hun gemeenschap niet in de steek.*

Het aantal doden en gewonden loopt hoog op in het oosten van DR Congo, wat een enorme druk zet op het reeds fragiele gezondheidssysteem. Toch blijft Memisa samen met haar partner BDOM Bunia, de provinciale gezondheidsautoriteiten en de lokale gezondheidsteams, zich inzetten om de veiligheid van de medewerkers en de patiënten te waarborgen. De nodige beveiligingsmaatregelen werden getroffen en het personeel kreeg een opleiding over omgaan met noodsituaties. Ondanks de onvoorspelbare en onstabiele situatie laten de veerkrachtige en moedige lokale gezondheidsmedewerkers hun gemeenschap niet in de steek. Het is dankzij hun engagement dat patiënten verzorgd kunnen worden en dat Memisa en haar partners hun werk kunnen blijven uit oefenen.

Benin

In Benin ondersteunt Memisa gezondheidszones in het departement Borgou in het noorden van het land, alsook twee ziekenhuizen in het zuiden van het land. We verbeteren hiermee de kwaliteit en de toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor 2.526.574 personen. De prioritaire doelgroep van onze activiteiten zijn meisjes en vrouwen, kinderen jonger dan vijf jaar en personen in kwetsbare situaties.

Ons programma in Benin omvat verschillende initiatieven. In het ziekenhuis van Zinvié bijvoorbeeld, ondersteunen we pediatrische diensten bij het opsporen van ondervoeding bij kinderen en het organiseren en begeleiden van prenatale consultaties. Een ander belangrijk initiatief is de uitbouw van een paviljoen voor prenatale zorgen, bevallingen en chirurgische ingrepen, in een ziekenhuis in Porto-Novo.

In afgelegen gezondheidscentra is het niet steeds evident om de aanwezigheid van geschikt (vrouwelijk) gezondheidspersoneel te garanderen. Om dit te verbeteren, zette Memisa zich in 2022 in voor betere werkomstandigheden en adequate uitrustingen.

Een goede werking en beheer van gezondheidsinstellingen is essentieel voor kwaliteitsvolle gezondheidszorg. De diensthoofden en –managers van de ziekenhuizen van Boko en Papané kregen opleidingen over procesmanagement en specifieker over de rol van kwaliteitsmanagement in medisch-technische diensten. Het team van het ziekenhuis van Boko kreeg voorts een opleiding over de behandeling en opsporing van diabetes.

Memisa ondersteunt haar partner AMCES (*Association des Oeuvres Médicales Privées Confessionnelles Associatives et Sociales*) niet alleen bij de uitvoering van de activiteiten, maar ook bij het verbeteren van de interne werking. Wat het integreren van diensten voor gezinsplanning en reproductieve gezondheid betreft, werken we samen met ABPF (*Association Béninoise pour la Promotion de la famille*). Om de bevolking zo nauw mogelijk te betrekken, doen we een beroep op PNUSS (*Plateforme Nationale des Utilisateurs des Services de Santé*) en voor analyse en onderzoek is CERRHUD (*Centre de Recherche en Reproduction Humaine et en Démographie*) onze aangewezen partner.

“Voor het garanderen van de stabiliteit voor het gezondheidspersoneel, richt Memisa zich op het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en op het voorzien van de geschikte materialen zodat zij op een effectieve manier kunnen werken.

Burundi

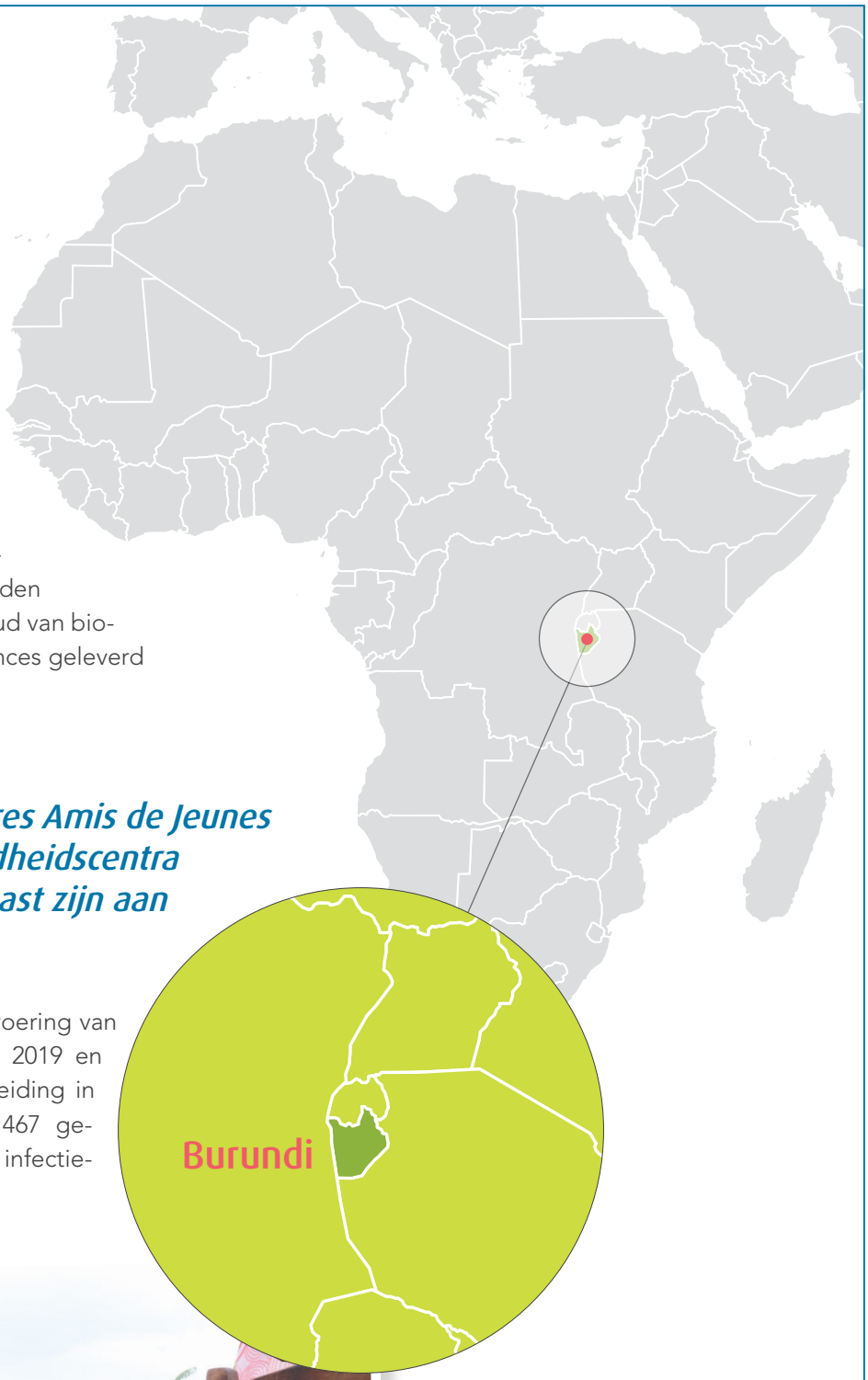
2022 was het laatste jaar van het 3-jarenprogramma "TWITEHO AMAGARA" waarbij Memisa in Burundi, dankzij de financiële steun van de Europese Unie, deel uitmaakte van 2 consortia: het Memisa consortium samen met Enabel, Louvain Coopération en Artsen Zonder Vakantie alsook het Enabel consortium samen met Memisa, WHO en IOM. De start van het nieuwe vijfjarenprogramma medegefinancierd door de Belgische overheid zorgt ervoor dat Memisa in Burundi naadloos haar activiteiten met betrekking tot het toegankelijk maken van de gezondheidszorg kan voortzetten.

Onze activiteiten in Burundi richten zich onder meer op seksuele en reproductieve gezondheidszorg en het integreren van geestelijke gezondheidszorg in de gezondheidscentra en districtsziekenhuizen in de provincies van Muyinga, Karusi, Bubanza en Ngozi. Een significante vooruitgang werd de afgelopen jaren geboekt op het vlak van geestelijke gezondheidzorg, onder meer door opleidingen voor medisch personeel en sensibiliseringsactiviteiten voor de gemeenschap. Daarnaast gingen tal van gezondheidswerkers op huisbezoeken, waardoor psychische stoornissen, epilepsie en nood aan psychische hulp snel konden worden gedetecteerd.

Burundi heeft een erg jonge bevolking. Het is belangrijk dat jongeren goed geïnformeerd zijn over gezondheidskwesties en met name over hun seksuele en reproductieve gezondheidsrechten (SRGR), zodat ze in staat zijn om gezonde en doordachte keuzes te maken. Memisa werkt hiervoor samen met *Centres Amis de Jeunes* en zorgt ervoor dat deze gezondheidscentra diensten aanbieden die aangepast zijn aan de noden van jongeren, zoals uitgebreide seksuele voorlichting. In de Centres Amis des Jeunes, die je door het hele land kunt vinden, vinden medische consultaties en sensibiliseringssessies voor jongeren plaats, maar is er ook ruimte voor ontspanning. Memisa ondersteunt de vorming van verpleegkundigen zodat ze weten om te gaan met delicate onderwerpen zoals ongewenste zwangerschappen of seksueel geweld. Voorts voorziet Memisa de centra van materiaal. Niet alleen medisch materiaal, maar ook biljarttafels en computers. Zo worden de centra aantrekkelijke plaatsen waar jongeren graag naartoe komen. 35 gezondheidscentra en 7 districtsziekenhuizen ontvingen aangepast materiaal voor het verlenen van seksuele en reproductieve gezondheidszorg en kraamzorg.

Verder speelde Memisa ook een belangrijke rol in het opleiden van 228 zorgverleners in het District Health Information systeem. Dit is een softwarepakket dat de Burundese overheid hanteert om gezondheidsgegevens te registeren en zo hun gezondheidsbeleid optimaal te kunnen uitvoeren. Daarnaast werden 17 gezondheidscentra en 5 districtsziekenhuizen gerenoveerd, waaronder de operatiekamers en sterilisatiecircuits. Ook volgden 16 technici een opleiding voor het onderhoud van biomedische apparatuur en werden er ambulances geleverd aan 4 gezondheidsdistricten.

> *Memisa werkt samen met Centres Amis de Jeunes en zorgt ervoor dat deze gezondheidscentra diensten aanbieden die aangepast zijn aan de noden van jongeren.*

Tot slot was er de ondersteuning bij de uitvoering van het nationale COVID-19-noodplan. Tussen 2019 en 2022 ontvingen 268 zorgverleners een opleiding in COVID-19-preventie en behandeling, en 467 gemeenschapswerkers schoolden zich bij om infectieziekten snel te kunnen detecteren.

De kracht van theater

Kleurrijke kleren, expressieve dansbewegingen en luid klinkende boodschappen. In Burundi wordt theater ingezet om de inwoners op een toegankelijke manier te laten kennismaken met de complexe thematiek van geestelijke gezondheidszorg.

Guinee

In Guinee werkt Memisa samen met haar partner FMG (Fraternité Médicale Guinée) en DREAM (Sant'Egidio), enerzijds in het kader van het programma medegefinancierd door België, anderzijds binnen een programma gefinancierd door de Europese Unie dat afliep eind juli 2022.

Dankzij de steun van de Europese Unie was Memisa in staat om het COVAX – initiatief in Guinee te ondersteunen (programma gelanceerd door de Verenigde Naties om landen in het Globale Zuiden te voorzien van vaccinaties tegen COVID-19). In 9 gezondheidsdistricten verhoogde de vaccinatiegraad tot wel 73%. Regionale inspecteurs en gezondheidsdirecteurs kregen begeleiding bij het opstellen van een planning voor de levering van de vaccins en bij het coördineren van mobiele vaccinatieteams.

In Telimele en Pita droegen 2 bloeddonatiecampagnes bij aan de versterking van transfusie-eenheden in 2 ziekenhuizen. 412 bloedzakken werden ingezameld. De bloedtransfusies dienden in eerste instantie voor de vrouwen die in het ziekenhuis bevielen. Maar ze dienden ook om patiënten die op de spoeddiensten terechtkwamen met serieuze bloedingen en ernstige bloedarmoede snel te kunnen bijstaan.

Memisa en FMG ondersteunden in 2022 vijf verenigingen voor de familieleden van mensen met psychische problemen. Tijdens deze bijeenkomst kunnen naasten van patiënten met psychische klachten elkaar ontmoeten. Ze komen samen om ervaringen te delen, informatie uit te wisselen en elkaar te steunen. Deze verenigingen zetten zich actief in op vlak van educatie en sensibilisatie, ze gaan onder meer naar scholen om er voorlichting te geven.

In Guinee wordt biomedisch afval van gezondheidsinstellingen wegens de afwezigheid van alternatieven behandeld als huishoudelijk afval. Het wordt achtergelaten in een put die niet geïsoleerd is, dichtbij waterbronnen of in de open lucht. Deze omgang met biomedisch afval leidt tot grote risico's voor de volksgezondheid, zoals ongevallen, infecties of inhalatie van schadelijke gassen door de verbranding van het afval. Om bovengenoemde risico's te verkleinen, droeg Memisa bij aan de bouw van afvalverwerkingszones. Naast een verbrandingsoven zijn

er verschillende afzonderlijke putten met een deksel waar afval gesorteerd wordt. Er is een hek en afdak voorzien, om ongevallen te vermijden. Om de goede werking van de afvalverwerkingszone te garanderen, wordt de hele gemeenschap betrokken. Een specifiek comité van enkele personen is verantwoordelijk voor het beheer van de zone. 16 personen kregen een opleiding om deze belangrijke rol te vervullen.

“In 2022 droeg Memisa bij aan de bouw van 5 afvalverwerkingszones om gezondheids- en milieurisico’s beperken.

2022 in cijfers:

- 1.150 personen met psychische problemen die zich geen zorg kunnen veroorloven, kregen een gratis aangepaste behandeling
- 138 van de 1.150 psychiatrische patiënten (11.3%) kreeg thuiszorg
- Aanleg van 5 boorputten met zonnepompen
- Bouw van 5 afvalverwerkingszones met verbrandingsovens
- Levering van medisch materiaal voor 37 gezondheidscentra en 3 ziekenhuizen
- Opleiding over de behandeling van epilepsie

Mauritanië

Onze activiteiten in Mauritanië kenden een aanzienlijke uitbreiding in 2022, van 2 naar 5 gezondheidsdistricten. Samen met onze partner APSDN (l'Association pour la Promotion de la Santé à Dar Naïm) versterken we gezondheidsstructuren en haar personeel via continue vorming, medische uitrusting en het herstellen van infrastructuur. Dit gebeurt enerzijds met financiering van België en anderzijds van de Europese Unie, via Enabel.

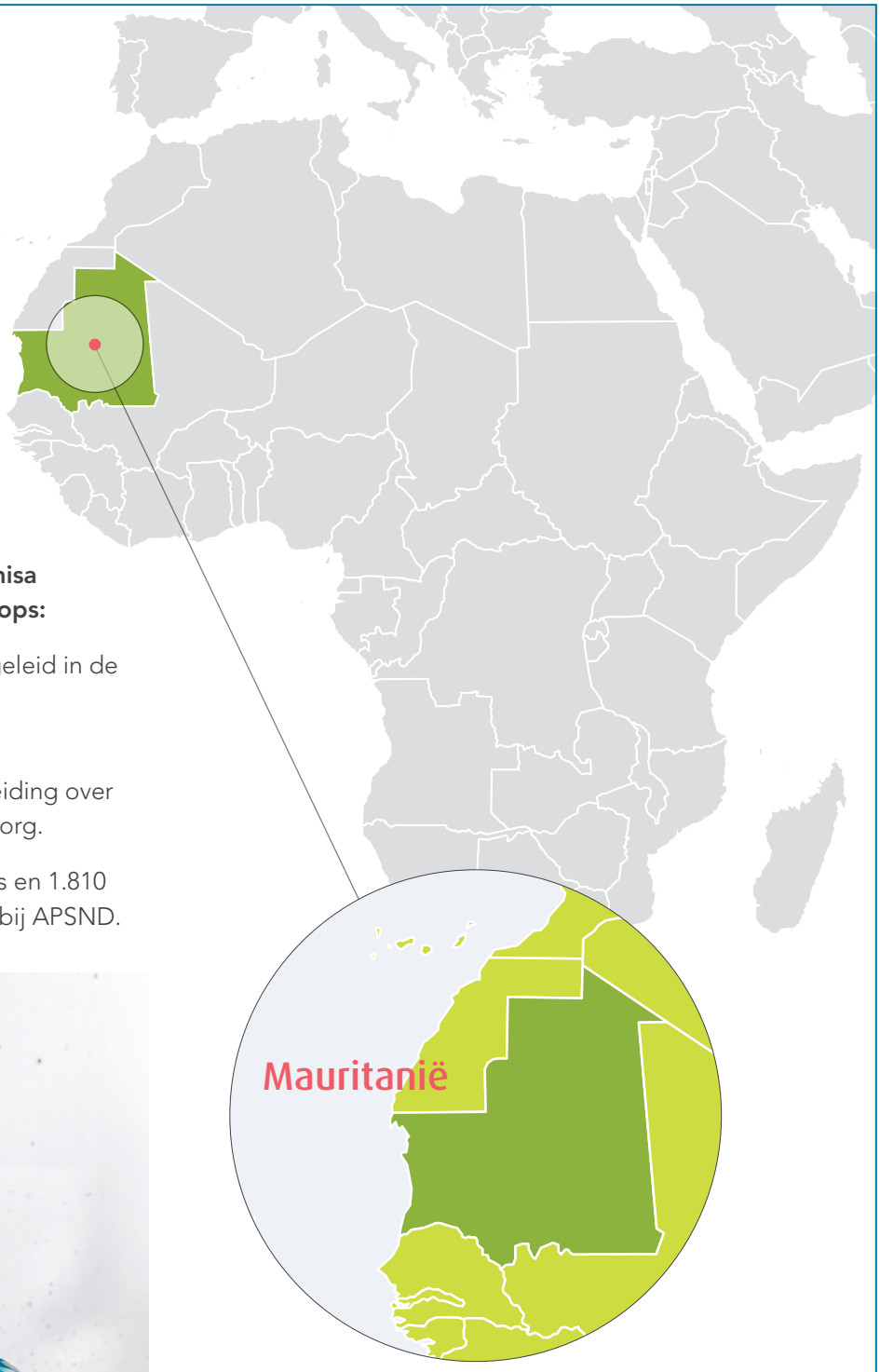

Om deze uitbreiding mogelijk te maken, heeft Memisa een kantoor in Mauritanië opgericht. Zo dragen we bij aan de verbetering van de toegang tot kwaliteitsvolle zorg in 5 gezondheidsddistricten, waarvan 2 in de hoofdstad Nouakchott en 3 in de plattelandsgebieden. Dit doen we in samenwerking met onze lokale partner APSDN, de regionale gezondheidsautoriteiten en de districtteams. Zowel continue vorming van het gezondheidspersoneel als de aankoop van medisch materiaal alsook het vernieuwen van infrastructuur zijn belangrijke peilers van dit programma. Daarnaast faciliteren we de reflectie over een model van stedelijke gezondheidscentra waar naast basisdiensten zoals moeder- en kindzorg ook een supplementair eerstelijnsaanbod is (bijvoorbeeld voor tandheelkundige of mentale gezondheidszorg). Tot slot ondersteunen we de financiële toegankelijkheid tot zorg voor de meest kwetsbaren.

> *"Zowel continue vorming van het gezondheidspersoneel als de aankoop van medisch materiaal alsook het vernieuwen van infrastructuur zijn belangrijke peilers van dit programma.*

Memisa werkt in Mauritanië nauw samen met Enabel, die ondersteuning biedt aan het Ministerie van Gezondheid en bijdraagt aan de ontwikkeling van een ziektekostenverzekering, en met het Instituut voor Tropische Geneeskunde, dat verantwoordelijk is voor de wetenschappelijke opvolging van het programma.

“We ondersteunen de financiële toegankelijkheid tot zorg voor de meest kwetsbaren.

In 2022 organiseerde organiseerden Memisa en APSDN tal van opleidingen en workshops:

- 25 leidinggevenden van districten zijn opgeleid in de analyse van gezondheidsstatistieken
- 32 (hulp-)verloskundigen genoten van een 10-daagse theoretische en praktische opleiding over spoedeisende verloskunde en neonatale zorg.

In 2022 vonden 37.821 curatieve consultaties en 1.810 professioneel begeleide bevallingen plaats bij APSND.

India

In India ondersteunt Memisa de gemeenschap bij het ontwikkelen van mechanismen die de kloof tussen de gezondheidsdiensten en de bevolking dicht. Dit doen we samen met de organisatie West Bengal Voluntary Health Association (WBVHA).

In 2022 organiseerde WBVHA 33 trainingen om de competenties van lokale organisaties te versterken. Via deze trainingen ontvingen personen die een leidende rol spelen bij gezondheidsactiviteiten, de nodige kennis en knowhow om die activiteiten op een duurzame wijze te kunnen uitbouwen. De onderwerpen die aan bod kwamen waren divers: o.a. tienerzwangerschappen, reproductieve gezondheid, niet-overdraagbare ziekten en overheidsprogramma's. In totaal hebben 7.022 deelnemers deelgenomen aan een training.

Door te werken met gemeenschappen en met zelfhulpgroepen die zich organiseren per leeftijd (jongeren, tieners, werkende mensen en gepensioneerden) kunnen we een breed scala aan onderwerpen behandelen (seksuele en reproductieve gezondheid, tienerzwangerschappen, gedwongen huwelijken geboortespreiding, preventie van ondervoeding met lokaal voedsel, een dorpssolidariteitsfonds om noodsituaties het hoofd te bieden, enz.) en een significante en duurzame verbetering van de gezondheid van de betrokken bevolkingsgroepen, die actoren van verandering zijn, bekomen

Memisa en WBVHA passen voor hun activiteiten een geïntegreerd bottom-up concept toe. Met andere woorden: de volledige betrokkenheid van de gemeenschap is

essentieel om positieve resultaten te bereiken. Verschillende gemeenschapsinitiatieven zagen het licht rond thema's als: onderhoud van drinkwaterbronnen, de bevordering van het afvalbeheer en de bewustmaking van het belang van milieuvriendelijke materialen.

Een belangrijke gebeurtenis in 2022 was de lancering van het boek **'Sailing Below The Waves'**. Dit boek is een compilatie van de resultaten van het programma. Het is geschreven door een samenwerking van 13 personen (Indiase partners en Memisa-medewerkers) om de ervaringen van het programma op een betekenisvolle manier te delen. *Een digitale versie van het boek is verkrijgbaar op aanvraag.*

België

Ziekenhuis voor Ziekenhuis

Artsen, verpleegkundigen, directieleden, zorgmanagers, communicatiemedewerkers, technici… een heel team van solidaire medewerkers draagt zijn steentje bij aan het initiatief "Ziekenhuis voor Ziekenhuis". Binnen dit netwerk engageren Belgische ziekenhuizen zich om hun patiënten, bezoekers en personeel te sensibiliseren over de ongelijkheden in de toegang tot de zorg en zich te engageren voor een sterker gezondheidssysteem. Met deze samenwerking creëert Memisa een gelijkwaardig partnerschap tussen de ziekenhuizen in België en hun collega's elders in de wereld.

Op 8 maart, de Internationale Dag van de Rechten van de Vrouw, verwelkomden we de Europaziekenhuizen in Brussel als nieuw lid van dit solidaire netwerk. De datum werd niet zonder toeval gekozen, gezien het partnerschap zich voornamelijk focust op toegankelijke gezondheidszorg voor vrouwen in de provincie Ituri in het oosten van de DR Congo. Een complexe regio die al jaren gebukt gaat onder aanhoudend geweld.

Ook in 2022 zaten de ziekenhuizen uit het netwerk niet stil. Vrijwilligers organiseerden zowel fondsenwervende als sensibiliserende activiteiten. Zo vond in het AZ Sint-Maarten in Mechelen een debatavond plaats na het tonen van de documentaire van de campagne 'Solidariteit geneest'*. Het AZ Delta in Roeselaere organiseerde tijdens de Dag van de Zorg een Memisa-infostand en de zorggroep van CHC Luik en de gezondheidszone van Pawa in DR Congo vierden hun vijftienjarige samenwerking. Ziekenhuis voor Ziekenhuis stond ook in de schijnwerpers tijdens openluchtevenementen zoals Feest in 't Park in Brugge (AZ Sint-Lucas) en tijdens een stand op de 10km van Ukkel.

Binnen het kader van het Ziekenhuis voor Ziekenhuis-initiatief bezochten verschillende internationale studenten van het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) in Antwerpen en enkele partnerziekenhuizen van Memisa: Zorggroep CHC Luik, AZ Delta Roeselaere, VITAZ in Sint-Niklaas en het Sint-Franciscusziekenhuis in Heusden-Zolder, kregen studenten over de vloer.

In 2022 maakten deze ziekenhuizen deel uit van het solidaire netwerk:

- Pay Kongila
- Popokabaka
- Kasongo-Lunda
- Boma Mangbetu
- Bominenge
- Moeder en kinderzorg in Benin
- Bokonzi
- Katako-Kombe
- Pawa
- Budjala
- Thematisch partnerschap rond Seksuele en Reproductieve Gezondheidszorg

Communicatie, sensibilisering en wereldburgerschap

In België informeren, sensibiliseren en mobiliseren we de bevolking rond de ongelijke toegang tot gezondheidszorg wereldwijd. We brengen personen met eenzelfde visie en drijfveer samen en ondersteunen vrijwilligers opdat zij actoren van verandering worden.

Op 8 maart vond in Mechelen de première plaats van een documentaire, opgenomen in DR Congo. De documentaire toont 3 initiatieven waarbij Congolese gezondheidswerkers, organisaties en gemeenschappen zich inzetten voor verbetering van de gezondheidszorg. Vrouwen spelen een belangrijke rol in de film. Zowel de kracht en moed van zorgprofessionals alsook de veerkracht van slachtoffers van seksueel geweld kwam in beeld. Na de vertoning was er ruimte voor een debat over internationale solidariteit. Uiteenlopende standpunten kwamen aan bod en de discussie toonde duidelijk dat internationale solidariteit leeft.

In het najaar van 2022 organiseerde partnerziekenhuis Zorggroep CHC Luik een rondetafelgesprek met als onderwerp 'Duurzame ontwikkeling'. De deelnemers formuleerden aandachtspunten in het kader van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Dit prioriteitenlijstje moet helpen om toekomstige acties en partnerschappen te identificeren.

> *"Memisa pleit in België, samen met haar partners Artsen Zonder Vakantie en Dokters van de Wereld, voor meer internationale rechtvaardigheid en solidariteit.*

Op politiek niveau pleit Memisa in België, samen met haar partners Artsen Zonder Vakantie en Dokters van de Wereld, voor meer internationale rechtvaardigheid en solidariteit. Om de competenties van vrijwilligers te versterken, ontwikkelden we samen met diaspora-organisatie International Youth Association for Development (IYAD) een ambassadeurstraject. Via dit traject vergroten vrijwilligers hun kennis over de structurele oorzaken van ongelijkheden, de onderlinge afhankelijkheid tussen België en het Globale Zuiden en duurzame oplossingen binnen de gezondheidszorg. Om hun boodschap kracht bij te zetten, krijgen de ambassadeurs communicatietools aangereikt (folders, PowerPointpresentaties, korte video's). Zo creëren we een netwerk van ambassadeurs die uitgroeien tot pleitbezorgers van internationale solidariteit.

GEZONDHEIDSZORG VOOR IEDEREEN AMBASSADEURS
Vormen
Sensibiliseren
Mobiliseren

Gender

Gendergelijkheid is erg belangrijk voor Memisa. We integreren gender op verschillende niveaus in onze organisatie: van specifieke programma's in, bijvoorbeeld, Oost-Congo, tot de transversale integratie van genderactiviteiten in projecten in de strijd tegen gendergebaseerd geweld in Guinee, tot de sensibilisatie van de eigen werknemers in Brussel.

> *"We integreren gender op verschillende niveaus in onze organisatie.*

Memisa past bijvoorbeeld consequent een "genderlens" toe bij het opstellen van budgetten. Met andere woorden zorgt gender budgetting ervoor dat de manier waarop een budget is opgesteld, de genderongelijkheid en discriminatie tegengaat en de inclusie bevordert.

De interne genderwerkgroep van Memisa organiseerde in 2022 twee evenementen ter gelegenheid van de Internationale Dag van de Rechten van de Vrouw op 8 maart en de Internationale dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen op 25 november. Tijdens de eerste activiteit vond een workshop over genderinclusief taalgebruik plaats. Tijdens de tweede activiteit gaf "Vie Féminine" een presentatie met aansluitend een discussie over de cyclus van huiselijk geweld, de bagatellisering van geweld en de hefbomen en obstakels in de strijd tegen geweld tegen vrouwen.

Elke nieuwe werknemer bij Memisa volgt de onlinecursus Body & Rights over seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, een initiatief van o.a. het platform BeCause Health, de DGD en het Instituut voor Tropische Geneeskunde.

Klimaat

Klimaat is een belangrijk thema voor Memisa. Overstromingen, mislukte oogsten, droogte, … De gevolgen van de klimaatverandering treffen mensen in het Globale Zuiden hard. Bovendien zijn het vaak de meest kwetsbaren die deze effecten het hardst voelen. Zoals iedere sector, moet ook de gezondheidssector zijn verantwoordelijkheid nemen om de ergste gevolgen van de klimaatverandering te voorkomen. Als medische ngo nemen we ons eigen gedrag onder de loep en sturen we bij waar nodig.

Memisa ondersteunt gezondheidsstructuren om beter om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering. Bijvoorbeeld door de infrastructuur aan te passen: een extra hangaar om schaduw te creëren voor wachtende patiënten of een verhoogd gezondheidscentrum in gebieden die vaak overstromen. Waar mogelijk werken we met zonnepanelen om brandstofverslindende generatoren te vermijden. Daarnaast trachten we bodemdegradatie of – erosie te voorkomen door regenwateropvangsystemen te installeren en gras aan te leggen bij gezondheidsfaciliteiten.

Medisch afval op een zo duurzaam mogelijke manier verwerken, is eveneens een prioriteit voor Memisa. In 2022 zijn we gestart met de aanleg van 4 afvalzones bij 3 referentieziekenhuizen in de provincie Zuid-Ubangi (DR Congo) en in het gezondheidscentrum Balaw, eveneens in DR Congo.

Tot slot wordt de levensduur van de apparaten verlengd door de aanwezigheid van onze onderhoudstechnici in meerdere provincies van DR Congo. Zij zijn verantwoordelijk voor herstellingen en het preventieve onderhoud van medische apparatuur, voertuigen en zonne-installaties. Ze leiden lokale technici op zodat ook zij herstellingen kunnen uitvoeren.

Welzijn op de werkvloer

De aanstelling van een vertrouwenspersoon valt ook onder ons welzijnsbeleid. Deze persoon draagt bij aan de preventie en het beheer van psychosociale veiligheid binnen de organisatie. De vertrouwenspersoon is beschikbaar voor alle medewerkers, inclusief het managementteam. De vertrouwenspersoon biedt ondersteuning bij het omgaan met psychosociale risico's. Dit kan betekenen het bieden van een luisterend oor, adviseren over mogelijke oplossingen en doorverwijzen naar een externe preventiedienst indien nodig. Ieder contact tussen de werknemer en de vertrouwenspersoon is vertrouwelijk.

Naast de vertrouwenspersoon werd ook een interne preventieadviseur (IPA) aangesteld om de werkgever te helpen bij het verbeteren van het welzijn op het werk. Vanaf 2023 zal deze persoon periodieke verslagen en een jaarverslag opstellen, om de effectiviteit van de maatregelen te evalueren. De IPA engageert zich bovendien om iedere 5 jaar een risicoanalyse van het psychosociaal welzijn op de werkvloer uit te voeren.

De werkgroep "Teamspirit" richt zich op het creëren van een aangename sfeer binnen de organisatie.

> *"Aandacht voor het welzijn van de werknemers is belangrijk voor Memisa. Er bestaat een werkgroep "Teamspirit" die als doel heeft de relatie tussen collega's onderling te versterken.*

Onderzoek

Om onze activiteiten beter te kunnen analyseren, documenteren en verbeteren, is onderzoek naast dienstverlening belangrijk voor Memisa. Hiervoor werken we onder meer samen met academische instellingen.

In Burundi hebben we deelgenomen aan een onderzoek naar de integratie van de geestelijke gezondheidzorg in de eerstelijns, uitgevoerd door het departement Volksgezondheid van de ULB (Université Libre de Bruxelles) met financiële steun van de Europese Unie. Dit onderzoek is bedoeld om de effectiviteit lokale zorgaanpak wat betreft geestelijke gezondheidszorg te beoordelen en indien nodig bij te stellen.

Enkele resultaten uit het onderzoek:

- Vertrouwen is essentieel, wanneer jongeren geen vertrouwen hebben in de zorgverleners zullen ze niet op consultatie komen.
- Jongeren melden vooral behoefte te hebben aan informatie over anticonceptie, ongewenste zwangerschappen, soa's en hiv/aids.
- Armoede blijft een van de belangrijkste factoren van kwetsbaarheid en blootstelling aan risico's op ongewenste zwangerschappen bij adolescenten.

Uit de studie kwamen enkele aanbevelingen naar boven:

- Het opzetten van modelcentra voor geestelijke gezondheidszorg in elke provincie, waarbij deze centra fungeren als opleidingscentra voor zorgverleners
- Het opnemen van geestelijke gezondheidszorg in de basisopleiding van verpleegkundigen.
- Het subsidiëren van geneesmiddelen voor personen met mentale problemen

Een tweede onderzoek in Burundi richtte zich op het gebruik van diensten voor seksuele en reproductieve gezondheidszorg door jongeren en adolescenten in de gezondheidscentra Amis Des Jeunes ondersteund door het Memisa-consortium.

Financiën

Resultatenrekening

	2020	2021	2022
INKOMSTEN			
PARTICULIERE GIFTEN	1 267 342	1 367 775	1 162 484
GELIBELLEERDE GIFTEN	798 599	684 749	838 357
LEGATEN	1 109 453	920 162	698 295
PROJECTSUBSIDIES	15 736 564	12 624 111	16 378 113
PROGRAMMA DGD	4 707 327	5 090 707	4 739 581
EU PRO DS (DR CONGO)	9 493 041	4 833 952	9 345 776
EU BURUNDI	1 269 365	1 440 013	1 472 774
EU ENABEL MAURITANIË	118 260	166 703	261 288
EU GUINEE	148 571	1 092 736	558 693
ANDERE SUBSIDIES	261 378	180 452	145 634
ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN	65 958	86 320	106 670
FINANCIËLE OPBRENGSTEN	175 701	6 888	100 810
TOTAAL INKOMSTEN	**19 414 994**	**15 870 458**	**19 430 362**
UITGAVEN			
DEPARTEMENT PROJECTEN	16 575 450	13 248 142	16 874 178
DR CONGO	13 888 488	8 625 421	12 835 492
BURUNDI	1 242 410	1 815 408	1 698 157
BENIN	676 750	637 996	464 742
GUINEE	221 915	1 323 464	932 371
MAURITANIË	270 490	370 344	533 408
INDIA	165 877	308 292	172 286
BELGIË	109 520	167 217	237 722
FONDSENWERVING	203 771	156 711	309 661
COMMUNICATIE	194 728	269 517	283 027
ALGEMENE UITGAVEN HOOFDZETEL	2 019 394	1 777 358	1 727 558
FINANCIËLE KOSTEN	323 071	148 771	94 249
TOTALE UITGAVEN	**19 316 415**	**15 600 498**	**19 288 673**
RESULTAAT	**98 580**	**269 960**	**141 688**

In 2022 hebben wij een positief resultaat van €141.688. mogen noteren, zodat de financiële reserves van de organisatie aangevuld konden worden. Memisa heeft ook een aantal belangrijke legaten ontvangen die, zoals voorzien in onze evaluatieregels, meegenomen worden in de boekhouding van de organisatie. Dit garandeert de continuïteit van onze activiteiten alsook de voorfinanciering van de grote projecten, terwijl het karakter van Memisa behouden wordt.

Balans

	2020	2021	2022
TOTAAL ACTIVA	**22 758 956**	**22 664 107**	**40 038 926**
Vaste activa	**481 664**	**488 308**	484 422
Terreinen en gebouwen	422 000	410 427	398 853
Installaties, machines en uitrusting	7 168	24 395	31 707
Meubilair en rollend materiaal	13 379	11 107	8 859
Financiële vaste activa	39 117	42 380	45 003
Vlottende activa	22 277 291	22 175 799	**39 554 504**
Vorderingen op meer dan 1 jaar	N/A	N/A	17 653 899
Vorderingen op ten hoogste een jaar	13 879 039	8 779 251	17 761 547
Geldbeleggingen	1 062 099	1 256 641	279
Liquide middelen	7 331 547	12 121 816	4 114 569
Overlopende rekeningen	4 606	18 091	24 210

TOTAAL PASSIVA	**22 758 956**	**22 664 107**	**40 038 926**
Eigen vermogen	**6 104 351**	**7 614 373**	**9 919 439**
Kapitaal	1 073 486	2 313 548	4 476 926
Reserves	5 030 865	5 300 825	5 442 513
Vreemd vermogen	**16 654 605**	15 049 734	**30 119 487**
Schulden op ten hoogste één jaar	579 649	516 741	718 519
Overlopende rekeningen	16 074 955	14 532 993	29 400 968

Verantwoording van de toepassing van de waarderingsregels

Vermits uit het financieel overzicht van 2022 en uit de resultatenrekening van de laatste drie opeenvolgende boekjaren geen overgedragen verlies blijkt, is dit punt niet van toepassing.

Gebruik van financiële instrumenten

Memisa gebruikt geen financiële instrumenten die betekenis hebben voor de beoordeling van haar activa, passiva, financiële positie en resultaat. Volgende punten zijn dan ook niet relevant voor de organisatie:

a) de doelstellingen en het beleid van de vereniging inzake de beheersing van het financieel risico, met inbegrip van haar beleid inzake hedging van alle belangrijke soorten voorgenomen transacties waarvoor hedge accounting wordt toegepast, alsook

b) het door de vereniging gelopen prijsrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, en kasstroomrisico.

Allemaal dankzij jullie

Naast de steun die wij ontvangen van institutionele donateurs, fondsen, verenigingen, steden en provincies, zijn wij enorm dankbaar voor de vrijgevigheid van individuele schenkers. Dankzij hen kunnen wij onze activiteiten voortzetten en de toegang tot zorg verbeteren, met name voor de meest kwetsbaren.

Bij Memisa vinden we transparantie tegenover onze schenkers en supporters erg belangrijk. Daarom informeren we hen regelmatig over onze activiteiten in de verschillende partnerlanden en nodigen we hen uit om ons te blijven steunen, zodat we nieuwe projecten kunnen opstarten.

Nieuwe schenkers

In 2022 werkte Memisa samen met straatwervers om nieuwe donateurs te vinden in de straten van o.a. Brussel, Luik, Bergen en Charleroi...

Memisa's solidaire fotoshoot

In 2022 vierden wij de vijfde verjaardag van 'Mama's voor het leven', onze Memisa fotoshoots.

We organiseerden negen sessies op vijf verschillende locaties: Waver, Brussel-centrum, Sint-Gillis, Mechelen en Antwerpen. Sinds 2018 tonen Belgische ouders hun solidariteit met ouders in Afrika, die veel vaker te maken hebben met moedersterfte of complicaties tijdens de bevalling, door middel van deze fotoshoots. In 2022 steunden 481 gezinnen onze projecten via dit initiatief.

Samen met

FORCEFUL

SALLE D'ACCOUCHEMENT

MOSANGO
H&R

VU Frank De Paepe - Maatschappelijke zetel: de Meeûssquare 19, 1050 Brussel - Augustus 2023

memisa
Together for health

België
partner in ontwikkeling

Medegefinancierd door
de Europese Unie